

INFRASTRUCTURA DE TRANSPORT ȘI ROLUL ÎN SPORIREA TRAFICULUI DE MĂRFURI

Autor: Rața Marin

Conducător: lector universitar Rusu Vasile

Universitatea Tehnică a Moldovei

Absrtract: *Transportul este una din ramurile principale ale economiei naționale și o verigă a structurii sociale a Republicii Moldova și este chemat să asigure necesitățile în transporturi de mărfuri și de călători .*

Prezența unei structuri de transport este crucială pentru creșterea economică și circulația liberă și rapidă a mărfurilor și a oamenilor. Regimul comercial liberalizat poate avea puțină valoare pentru dezvoltarea economică, dacă infrastructura de acces lipsește.

Cuvinte cheie: *transport auto, dezvoltare economică, comerț exterior, evoluția tehnologică.*

Subdezvoltarea infrastructurii de transport reduce, în mod considerabil, competitivitatea internațională a companiilor și atractivitatea țării respective în fața potențialilor investitori. Pentru a participa efectiv la comerțul internațional, companiile moldovenești au nevoie de o infrastructură sigură și modernă, integrată în circuitul paneuropean, care le-ar oferi avantaje competitive certe (cost și timp) pentru efectuarea operațiunilor de export/import al materiei prime și al produselor finite. Pentru a valorifica avantajele poziției geografice, este necesară modernizarea întregii infrastructuri de transport din Republica Moldova .

Importanța transporturilor pentru Republica Moldova este prezentată de câțiva factori determinanți printre care:

- fiind o țară mică, cu costuri de producere scăzute, comerțul internațional este esențial, care poate fi realizat numai prin intermediul transportului;
- economia țării este bazată în special pe agricultură și industrie alimentară, care este foarte dependentă de buna funcționare a industriei transporturilor și o infrastructură calitativă, ce ar asigura accesul producătorilor agricoli la piețe;
- comerțul exterior al Moldovei este preponderent cu Rusia și Ucraina (cu extindere treptată spre Europa de Vest și Sud-Est), produsele de bază fiind produse agricole și produse alimentare foarte sensibile la costul transporturilor, acesta este un tribut plătit poziției geografice a țării unde sunt utilizate în special transporturile rutiere și feroviare mult mai scumpe ca cele fluviale sau maritime.

Restructurarea și crearea unui mediu competitiv în transporturile feroviare și susținerea investițiilor în domeniul transportului naval, precum și creșterea investițiilor, dar și îmbunătățirea managementului în domeniul infrastructuri este necesar pentru creșterea eficienței sectorului.

Transporturile auto asigură cea mai mare parte a transporturilor de mărfuri în cadrul țării. În prezent lungimea totală a drumurilor cu acoperământ rigid este de peste 10 500 km. Pe aceste drumuri se transportă peste 70% din volumul de mărfuri reprezintă un element esențial al potențialului economiei naționale a țării pe ele se transportă cea mai mare parte a materiei prime, materialelor, mărfurilor, produselor agricole, forței de muncă, atât locale cât și la nivel național și internațional, în special cu așa state ca România, Ucraina, Rusia, Bulgaria etc.

Inovațiile tehnologice sunt legate de un sistem de transport mai rapid și mai eficient. Acest proces implică o convergență în spațiu și în timp, în cadrul căruia o cantitate mai mare de spațiu poate fi schimbată cu o cantitate mai mică de timp. Avantajul comparativ al spațiului poate fi folosit, astfel, într-un mod mai eficient.

Evoluția tehnologică a transporturilor poate fi legată de fazele dezvoltării economiei mondiale. Transportul și dezvoltarea economică sunt într-o strânsă interdependență, nici una neputând avea loc fără

cealaltă. Comparativ cu țările Uniunii Europene, dezvoltate din punct de vedere a infrastructurii transportului rutier, Moldova a continuat să se mențină pe o treaptă inferioară în ce privește densitatea rețelei de drumuri publice, calitatea acestora, atât și în asigurarea fondurilor necesare pentru întreținerea și reparația drumurilor. Astfel, statistica arată că an de an asigurarea fondurilor a fost sub limita celor necesare pentru activitatea de drumuri.

Din cauza neinvestirii la timp în infrastructură, pierderile din ultimii ani au constituit de 3,5 dolari la fiecare dolar neinvestit. Din aceștia utilizatorul unității de transport a pierdut 1,2 dolari, iar activul drumurilor – 2,3 dolari.

De asemenea, transporturile contribuie la dezvoltarea diviziunii sociale a muncii, ele constituind un factor activ de atragere la viața social-economică a tuturor localităților țării, prin valorificarea superioară și eficientă a potențialului uman și material de care dispun și, prin aceasta, la dezvoltarea social-economică și culturală a acestora.

Republica Moldova se află în centru Europei din care cauză este intersectată de foarte multe căi de comunicație ce fac legătura între Europa și Orientul Apropiat. De aceea forate frecvent teritoriul republicii este folosit pentru transporturile de tranzit. În republică sunt prezente toate tipurile de transporturi. Dat fiind faptul că obiectivul principal al Republicii Moldova este integrarea în Uniunea Europeană, politica comună în domeniul transporturilor va deveni un capitol aparte de negocieri. Este necesar de prezentat starea de fapt și de elaborat un plan de priorități în corespundere cu politica UE în domeniul transporturilor. În ultimii ani acest sector, din păcate se află într-un declin continuu. La moment în vederea impulsivității acțiunilor de aderare la această structură suprastatală se implementează un plan de acțiuni Uniunea Europeană - Republica Moldova. Din păcate Planul de Acțiuni UE-RM nu acoperă toate acțiunile ce trebuie făcute în domeniu, dar stabilește totuși foarte clar direcțiile de activitate.

În anul 2009 întreprinderile de transport feroviar, auto, fluvial și aerian au transportat 7 901,8 mii tone de mărfuri, sau 47,8% din volumul realizat în anul precedent. Parcursul mărfurilor în anul de referință a totalizat 2 782,7 mil. tone-km, sau 57,2% din nivelul înregistrat în anul 2008.

Principalele probleme cu care se confruntă actualmente transporturile rutiere din Republica Moldova și care trebuie soluționate cât mai curând posibil, sunt:

1. Lipsa de magistrale de mare viteză, de importanță națională;
2. Insuficiența de forță de muncă calificată care ar face față cerințelor crescânde pentru serviciile de transport;
3. Lipsa de transport auto specializat, ca cel de frigorigere pentru transportarea produselor agricole;
4. Nivelul insuficient de dezvoltare a serviciilor auxiliare pentru deservirea transportului auto;
5. Calitatea proastă a infrastructurii duce la ridicarea costurilor de transport și sporesc riscurile pentru transportul în tranzit (în ultimul deceniu ponderea acestora în totalul camioanelor ce intră în Republica Moldova a scăzut sub 3%);
6. Legislația țării încă nearmonizată cu normele UE din domeniu etc.

În vederea dezvoltării și menținerii unui sistem de transport auto modern, sigur și conectat la arterele paneuropene în conformitate cu Strategia națională de dezvoltare pe anii 2008-2011 aprobată prin Legea nr. 295-XVI din 21.12.2007 în Republica Moldova urmează să fie întreprinse următoarele măsuri:

- (I) stoparea degradării și reabilitarea graduală a rețelei de drumuri existente;
- (II) crearea unui mecanism fiabil și stabil de finanțare pentru întreținerea drumurilor;
- (III) construirea magistrelor noi conform standardelor de calitate europene;
- (IV) introducerea unui sistem de control al greutateii pe axă pentru a preveni degradarea în continuare a drumurilor;
- (V) conectarea eficientă a principalelor artere auto din Republica Moldova la rețelele de transport europene și la cele ale partenerilor economici regionali (România și Ucraina);
- (VI) implementarea măsurilor de asigurare a securității sporite a autostrăzilor existente și a celor nou-construite în scopul reducerii numărului de accidente rutiere;

- (VII) adoptarea bazei legislative necesare și crearea parteneriatelor public-private în infrastructura de transport;
- (VIII) evaluarea impactului transportului rutier asupra mediului și atenuarea efectelor ecologice negative ale acestuia;
- (IX) combaterea eficientă a fenomenului corupției în organele de stat de reglementare rutieră.

Transportul de mărfuri pe moduri de transport în Republica Moldova

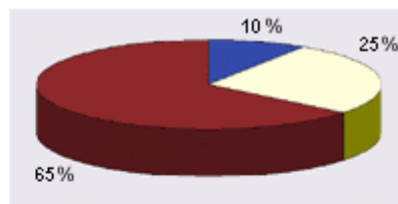
	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009
Mărfuri transportate, mii tone										
Transporturi – total	28917,7	27822,8	31808,0	34319,0	34700,9	36410,0	38250,1	40794,2	39793,6	25988,5
din care:										
feroviar	8213,8*	10550,7*	12615,6*	14738,9*	13309,9*	11704,1	11092,5	11846,8	11006,2	4412,4
auto	20671,7	17166,7	19084,0	19459,3	21270,6	24593,3	27015,1	28779,9	28584,6	21390,8
fluvial	30,8	103,7	107,5	120,0	119,7	111,8	141,5	166,5	202,0	182,0
aerian	1,36	1,72	0,91	0,75	0,72	0,77	0,97	1,00	0,83	0,83
Parcursul mărfurilor, milioane tone-km										
Transporturi – total	2605,2	3044,4	4007,0	4597,5	5168,7	5459,6	6242,2	5864,6	5840,6	3773,6
din care:										
feroviar	1513,2*	1980,0*	2748,4*	3019,2*	3005,9*	3052,9	3673,2	3120,2	2872,7	1055,0
auto	1087,8	1059,8	1257,0	1577,0	2161,4	2405,3	2567,1	2742,5	2965,9	2713,7
fluvial	0,06	2,57	0,30	0,35	0,37	0,43	0,55	0,64	0,79	0,61
aerian	4,1	2,0	1,3	0,9	1,0	1,0	1,3	1,3	1,2	1,1

Rețeaua drumurilor publice din Republica Moldova (în 2010)

Drumuri publice:

inclusiv:

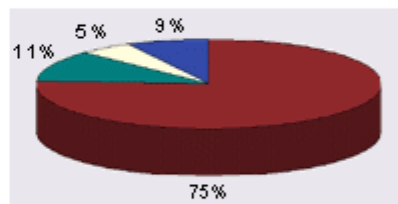
■ magistrale	1075 km
■ republicane	2590 km
■ locale	6886 km
TOTAL	10531 km

Tipurile de îmbrăcămînți pe drumurile publice

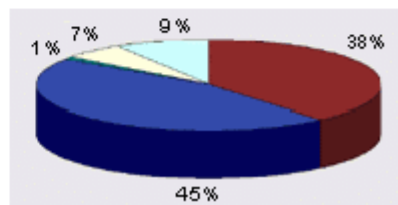
Drumuri naționale

■ beton asfaltic	2753 km
■ beton de ciment	437 km
■ bituminoase ușoare	214 km
■ pietruiri	261 km
■ pământ	0 km
TOTAL	3665 km

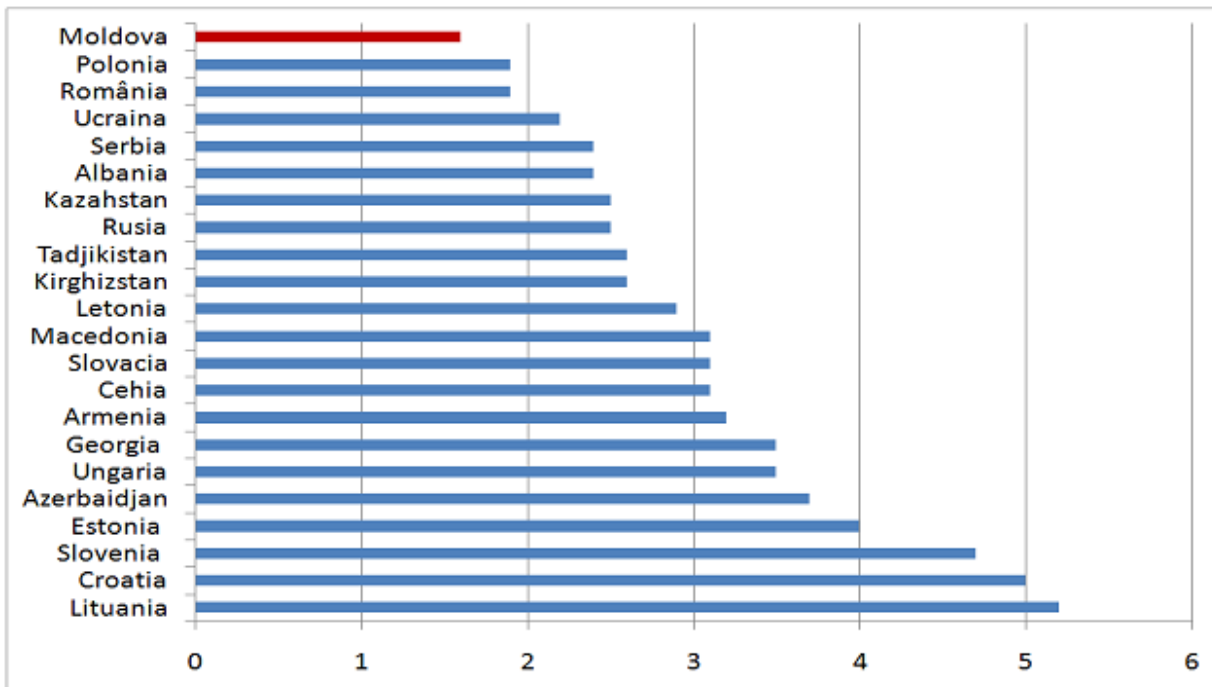

Drumuri locale

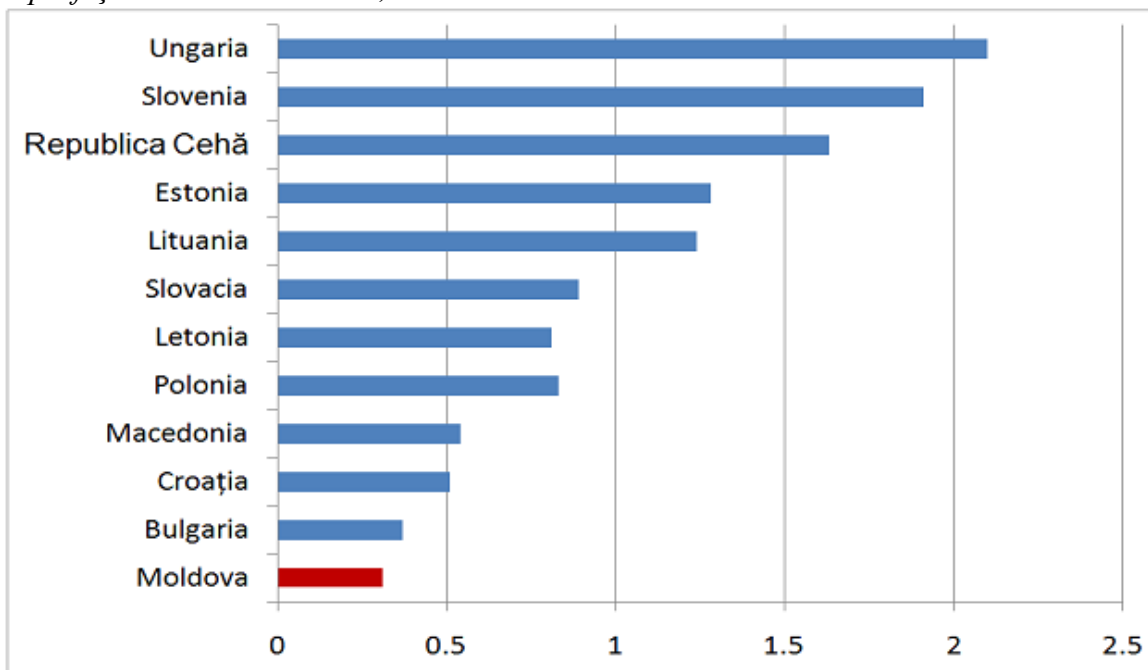
■ beton asfaltic	2596 km
■ beton de ciment	46 km
■ bituminoase ușoare	468 km
■ pietruiri	3161 km
■ pământ	595 km
TOTAL	6866 km

Calitatea infrastructurii de transport rutier în țările în tranziție pe scara de la 1 la 7, unde 1= infrastructura este subdezvoltată, 7= infrastructură este extensivă și eficientă după standardele internaționale.

Densitatea drumurilor publice în unele țări europene, lungimea totală a drumurilor raportată la suprafața totală a teritoriului, 2006.

CORIDOARELE PAN-EUROPENE CARE TRAVERSEAZA REPUBLICA MOLDOVA

Bibliografie:

1. Alcaz T. ș. a. Tehnologia organizării transportului de mărfuri. Curs de prelegeri. Partea I. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2007.
2. Alcaz T. ș. a. Tehnologia organizării transportului de mărfuri. Curs de prelegeri. Partea II. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2007.
3. Alcaz T., Russu V., Oprea A. Managementul transporturilor. Complexul de transport. Partea I. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2006.
4. Alcaz T., Russu V., Oprea A. Managementul transporturilor. Complexul de transport. Partea II. Chișinău: Universitatea Tehnică a Moldovei, 2006.
5. Raportul național de dezvoltare umană din Republica Moldova 2009-2010.
6. Surse web: www.gfip.md ; www.mtid.gov.md ; www.asd.md
7. Surse: Biroul Național de Statistică al Republicii Moldova, 2010 .